

JUBILARNI, DESETI SKUP PRIVREDNIKA I NAUČNIKA SPIN 2015.

Inovativna društva se stalno menjaju

Na skupu su domaći i međunarodni eksperti ukazali na prednosti odgovornog inovatorstva na potrebu razvoja inovativnih rešenja za društvo i industriju, kao i na značajnu ulogu države u kreiranju ambijenta za privredni razvoj

Jubilarni skup privrednika i naučnika SPIN 2015, deseti po redu, sa temom „Inovativna rešenja operacionog menadžmenta za revitalizaciju privrede Srbije”, održan je 5. i 6. novembra, u organizaciji Fakulteta organizacionih nauka (FON) i Privredne komore Srbije (PKS). Na skupu je ukazano da je neophodno intenziviranje saradnje nauke i privrede, kroz dugoročno planiranje operacionog menadžmenta, tehnološkog razvoja i obrazovnog sistema. Istaknut je značaj teorije i prakse inovacija i strategija usmerenih ka novim tehnologijama i kreiranju konkurentnih proizvoda i usluga, kojima se obezbeđuje brži privredni razvoj.

Biljana Stošić, profesorka FON-a i predsednica Programskog odbora SPIN-a, rekla je da je 2003., kada je prvi put održana konferencija, organizator bio FON, ali je kasnije, 2011. godine, sa PKS potpisani Sporazum o saradnji. Time je ostvarena namera skupa da se privreda približi nauci i prevaziđe veliki jaz između univerzitetskih znanja i primene inovativnih rešenja u praksi. U skladu sa dešavanjima u privredi prilagodavane su teme skupa. Pre deset godina fokus je bio na upravljanju proizvodima i uslugama, a sa početkom ekonomске krize 2008. razmatran je odnos krize i operativnog menadžmenta. „Operacioni menadžment u funkciji održivog ekonomskog rasta i razvoja“ bila je tema pre četiri godine, a 2013. „Nova re-industrializacija, inženjering i održivost“.

– Jedino industrijska proizvodnja može da obezbedi održiv ekonomski rast i pokrene sveukupni razvoj, a inovativna rešenja operacionog menadžmenta mogu da podstaknu razvoj privrede i budu ključni pokretač razvoja konku-

Sa otvaranja skupa u PKS: Milija Suković, Biljana Stošić, Miroslav Milić i Slobodan Antić

rentnosti proizvoda na tržištu. Zbog toga je na ovakvim skupovima značajno uključivanje predstavnika privrede u što većem broju, rekla je Biljana Stošić.

Operacioni menadžment je upravljanje proizvodnim i uslužnim operacijama u preduzećima, od planiranja i projektovanja, nabavke i organizovanja, proizvodnje i razvoja, do distribucije i isporuke usluga i proizvoda korisniku. Smer operacioni menadžment uveden je na FON-u 1997. godine i menjava je nazive – industrijsko inženjerstvo, proizvodni menadžment, proizvodni i uslužni menadžment.

Kulwant Pavar na skupu u PKS

Na SPIN-u 2015. su domaći i međunarodni eksperti ukazali na prednosti odgovornog inovatorstva, na potrebu razvoja inovativnih rešenja za društvo i industriju, kao i na značajnu ulogu države u kreiranju ambijenta za privredni razvoj.

O značaju odgovornih inovacija koje predstavljaju proces međusobnog uvažavanja inovatora i društvenih faktora, održivosti i društvene prihvatljivosti inovativnih procesa i tržišnih proizvoda govorio je Kulwant Pavar (Kulwant S. Pawar), profesor operacionog menadžmenta Poslovne škole i direktor Centra za konkurenčnost preduzeća u Nosingemu, u Velikoj Britaniji, koji radi i u Kini. On je istakao da biti inovativan i odgovoran znači istovremeno razvijati ideje, proizvode i društvo i povećavati profitabilnost. Inovacija je primena nove ili poboljšane ideje, postupka i usluge. To je zahvat koji smanjuje troškove proizvodnje i administracije, a povećava produktivnost, poboljšava kvalitet proizvoda ili uslugu i sigurnost, unapređuje plasman i vodi ka porastu konkurenčnosti.

Profesor Pavar je objasnio da se inovativna društva stalno menjaju, a njihova ekonomija je kreativna, otvorena i u dijalogu sa naukom, privredom, tržistem. Firme hoće da stvore profit i očuvaju održivost, ali je neophodno da vode računa da odgovorno inoviraju, ostvaruju zaradu i doprinose društvu u celini.

– Važno je razvijati nove proizvode i usluge, ali i ostvarivati pozitivne efekte na društvo. Zadatak privrede, institucija i univerziteta je uvođenje novih propisa kojima će se regulisati oblast odgovornih inovacija, rekao je Pavar i naglasio da odgovorne inovacije treba da budu uključene u sve razvojne procese proizvoda, od dizajniranja do pojave na tržištu. Takođe, neophodno je povećati nivo svesti za odgovornost primene proizvoda.

Dr Dušan Mežnar, izvršni direktor kompanije "Lesna" iz Slovenije, (proizvodnja vrata i ploča od iverice) govorio je o procesu restrukturisanja preduzeća i istakao da postoje tri načina za prevazilaženje krize u kompanijama. Prvi je održanje firme raspoloživim sredstvima, uz smanjenje troškova, drugi strateško partnerstvo sa drugom kompanijom ili prodaja firme, a treći je likvidacija. U okviru rekonstrukcije kompanije važna je komunikacija sa radnicima, dobar marketing, saveti stručnjaka i što jednostavniji način restrukturisanja.

Gošća iz Rijeke, prof. dr Mirjana Kovačić, predstavila je projekat o sigurnosti kao jedan od ključnih elemenata u razvoju turizma, u koji su uključene lokalne samouprave i policija.

Drugog dana rada skupa održan je okrugli sto "Kako inovativna rešenja mogu da doprinesu razvoju privrede Srbije". Dr Danica Mićanović, naučni savetnik u Centru za inovacije PKS, u svom referatu je naglasila da je Srbiji neophodna ekonomija zasnovana na efikasnosti i podsetila na činjenicu da se za istraživanje, razvoj i inovacije, iz bruto domaćeg proizvoda Srbije izdvajaju minimalna sredstva u poređenju sa razvijenim ekonomijama, kao što su Švedska, Danska ili Nemačka. Predstavljajući stanje u inovacionoj delatnosti u svetu i Srbiji sa aspekta finansija, veze nauke i pri-

EFIKASNOST I RAZVOJ KOMPANIJA

Miroslav Miletić, potpredsednik PKS, na otvaranju SPIN-a je rekao da je partnerstvo FON-a i PKS primer kako privredna i naučna javnost zajednički daju doprinos širenju novih znanja, alata i tehnika koji mogu značajno da unaprede efikasnost i razvoj kompanija, kroz primenu inovativnih rešenja u praksi.

– Skup je pravi način promocije synergije nauke i prakse, zaštite prava industrijske svojine, poštovanja novostvorenih vrednosti i inovatora koji su proslavili ovu zemlju, ali i onih koji su sačuvali fakultete i preduzeća, zato što su imali smelosti da inoviraju u vreme krize, rekao je Miletić.

Mihailo Vesović, potpredsednik PKS, rekao je da Komora pruža nove usluge privrednicima, koje treba da im omoguće

lakše poslovanje. Uz pravne i finansijske savete, privrednicima je na raspolaganju pomoć za pisanje projekata, kao i podrška za plasman na strana tržišta. Kada je reč o podršci za razvoj poslovanja, stručnjaci PKS pružaju usluge finansijskog konsultinga i planiranja, a novina su i istraživanje inostranih tržišta, pružanje informacija o aktuelnim kretanjima po sektorima.

Profesor Milija Suković, dekan FON-a, istakao je da je FON jedan od najsvremenije organizovanih fakulteta u regionu i da je postao vodeća i referentna naučna institucija u oblasti informacionih sistema i tehnologija, menadžmenta i organizacije. Sa tradicijom dužom od 40 godina FON pruža kvalitetan program obrazovanja i omogućava studentima da stečena znanja primene u nekim od najuspešnijih domaćih i stranih kompanija, rekao je Suković.

Učesnici okruglog stola "Kako inovativna rešenja mogu da doprinesu razvoju privrede Srbije"

vredne, intelektualne svojine i zakonske regulative, dr Mićanović je istakla ulogu PKS u kreiranju inovativne privrede. Kako je navela, dva projekta doprinose afirmaciji ove oblasti: TNTI model za transfer znanja i stvaranja visokotehnoloških firmi i NOBLE – forma za stvaranje proizvoda sa dodatnom vrednošću.

Prof. dr Nebojša Bojović, sa beogradskog Saobraćajnog fakulteta, u svom referatu je predstavio projekat „pametnih“ železnica „Smart rail“, dok je Dušan Kaličanin, direktor internacionalne organizacije Tehnokratija (Technokratia), podsetio na kreativnost i inovacije u umetnosti, kulturi, dizajnu, stvaranju novih programa i manifestacija u delatnostima nomenjenih najširoj javnosti. Prodorima u tim oblastima su nastali trendovi po kojima je Srbija prepoznatljiva u svetu – od Guče i Egzita, preko Mikser i BDW festivala do

timova srpske IT industrije čije kreacije osvajaju internet, naglasio je Kaličanin.

U okviru panel diskusija, izlaganja su imali i prof. dr Ondrej Jaško, FON, Tijana Maljković, Sekretarijat za privredu Grada Beograda, prof. dr Dragoslav Slović, FON, prof. dr Jasmina Omerbegović Bijelić, FON, prof. dr Gordana Milosavljević, Nataša Ćirović, Naučnotehnološki park Beograd, Sretko Popadić, NTP Čačak, Dragan Vasiljević, Zavod za intelektualnu svojinu, i Bojan Kostandinović, Mokrogorska škola menadžmenta.

Učesnici okruglog stola su se složili da su inovativna rešenja generatori privrednog uspeha, da je Srbija pokazala da ima inovativne i kreativne projekte i stvaraće, te da je utoliko važnija uloga države u kreiranju ambijenta za privredni razvoj.

M. B.